

КОНАН СИМЕРИЈАНАЦ, ПОЛИТИЧКИ НЕКОРЕКТНИ ХЕРОЈ

Побратим Марка Краљевића

„Кроз ситне, једва видљиве пукотине у зидовима бљутаве, једнообразне политичке коректности и друштвене целисходности, успевају да се провуку и до широке публике дођу и неки мање питоми, идеолошки мутнији, комплекснији и амбивалентнији хероји, код којих границе између белог и црног, доброг и лошег, моралног и неморалног, нису тако оштре и банално поједностављене. Свакако да се на самом врху те пирамиде непоћудних продуката маште налази Конан Симеријанац, који се 1970. појавио у стрип издању ‚Марвел комикса‘, али је настао скоро четири деценије раније, из пера Роберта И. Хауарда, младог тексашког писца фантастике и хорора, који је своје новеле објављивао у петпарачком месечнику ‚Уврнуте приче‘”

Пише: Марко Танасковић

До-мен гло-ба-ли-зо-ва-не поп кул-ту-ре оби-лу-је ли-ко-ви-ма и си-ту-а-ци-ја-ма ко-ји су ди-рект-на ре-флек-си-ја од-ре-ђе-них зна-чај-них до-га-ђа-ја и ди-ле-ма кроз ко-је про-ла-зи за-пад-њач-ка ци-ви-ли-за-ци-ја, као и по-жељ-них со-ци-јал-них вред-но-сти

ко-је се, на тај на-чин, же-ле не-при-мет-но и нео-сет-но пла-си-ра-ти и на-мет-ну-ти мен-тал-но по-ко-ре-ним ма-са-ма. Ки-не-ма-то-гра-фи-ја, те-ле-ви-зиј-ски про-гра-ми, стри-по-ви и по-пу-лар-на ли-те-ра-ту-ра моћ-на су ору-ђа за ма-ни-пу-ла-ци-ју све-сти и ко-ди-ра-ње по-ли-тич-ке ко-рект-но-сти на гло-бал-ном ни-воу. На-ро-чи-то је свет стри-па зна-ча-јан за про-из-вод-њу мо-дер-не ми-то-ло-ги-је и ини-ци-ја-ци-ју нај-мла-ђих у то-ко-ве пра-во-вер-ног раз-ми-шља-ња и за си-стем по-доб-них стре-мље-ња.

Де-ве-та умет-ност из-не-дри-ла је мно-ге ју-на-ке чи-је су цр-та-не аван-ту-ре би-ле са-мо бла-го за-ма-ски-ра-не ме-та-фо-ре за не-ке од иза-зо-ва са ко-ји-ма се су-о-ча-ва-ло, или се и да-ље су-о-ча-ва, аме-рич-ко дру-штво, као и сво-је-вр-сни ди-дак-тич-ни при-руч-ни-ци за ис-прав-но вас-пи-та-ва-ње и здра-во ста-са-ва-ње мла-ђих ге-не-ра-ци-ја. Ако се, на при-мер, Су-пер-мен мо-же по-сма-тра-ти као сим-бол Уј-ка Се-мо-вог по-сле-рат-ног три-јум-фа-ли-зма и не-скри-ве-них на-ме-ра да у бу-дућ-но-сти на се-бе пре-у-зме уло-гу свет-ског по-ли-цај-ца, он-да је Бет-мен, ње-гов мрач-ни ан-ти-под и бо-рац про-тив град-ског кри-ми-на-ла, на-стао као плод стра-хо-ва и фру-стра-ци-ја иза-зва-них по-ра-стом на-си-ља, кри-ми-на-ла и ко-руп-ци-је у пре-на-се-ље-ним аме-рич-ким ур-ба-ним џун-гла-ма.

Ипак, кроз сит-не, је-два ви-дљи-ве пу-ко-ти-не у зи-до-ви-ма бљу-та-ве, јед-но-о-бра-зне по-ли-тич-ке ко-рект-но-сти и дру-штве-не це-лис-ход-но-сти, успе-ва-ју да се про-ву-ку и до ши-ро-ке пу-бли-ке до-ђу и не-ки ма-ње пи-то-ми, иде-о-ло-шки мут-ни-ји, ком-плек-сни-ји и ам-би-ва-лент-ни-ји хе-ро-ји, код ко-јих гра-ни-це из-ме-ђу бе-лог и цр-ног, до-брог и ло-шег, мо-рал-ног и не-мо-рал-ног, ни-су та-ко јед-но-став-но и ја-сно по-ста-вље-не. Сва-ка-ко да се на са-мом вр-ху те пи-ра-ми-де не-по-ћуд-них про-ду-ка-та ма-ште на-ла-зи Ко-нан Си-ме-ри-ја-нац, ко-ји се 1970. по-ја-вио у из-да-њу „Мар-вел ко-мик-са”. Иако је сво-ју пу-ну сла-ву до-сти-гао у стрип из-да-њу, лик Ко-на-на је на-стао ско-ро че-ти-ри де-це-ни-је ра-ни-је, из пе-ра Ро-бер-та И. Ха-у-ар-да, мла-дог тек-са-шког пи-сца фан-та-сти-ке и хо-ро-ра, ко-ји је сво-је но-ве-ле об-ја-вљи-вао у пет-па-рач-ком ме-сеч-ни-ку

Увр-ну-те при-че.

Ко-на-нов ли-те-рар-ни тво-рац био је де-мент-на и не-ста-бил-на лич-ност, ње-гов крат-ки жи-вот обе-ле-жи-ле су број-не па-ра-но-је и фо-би-је, оту-ђе-ност од спо-ља-шњег све-та, не-здра-ва скло-ност ка оруж-ју и оп-се-сив-на ве-за-ност за мај-ку, на-кон чи-је смр-ти је, у 30. го-ди-ни, из-вр-шио са-мо-у-би-ство та-ко што је се-би про-сви-рао ме-так кроз че-ло. Иако је из-у-зет-но ра-но на-пу-стио овај свет, Ро-берт И. Ха-у-ард оста-вио је иза се-бе пре-ко два-де-сет но-ве-ла, крат-ких при-ча и есе-ја у ко-ји-ма је до тан-чи-на раз-ра-дио и до нај-сит-ни-јих де-та-ља опи-сао свој из-ма-шта-ни, мит-ски пра-пе-ри-од Хи-бо-ре-је (из-ме-ђу по-то-ну-ћа Атлан-ти-де и по-ја-ве пр-вих по-зна-тих ци-ви-ли-за-ци-ја), пра-те-ћи фан-та-стич-ни, жи-во-пи-сни уни-вер-зум у ко-ји је сме-стио све сво-је ју-на-ке. Ипак, убе-дљи-во нај-ве-ћи део Ха-у-ар-до-вог де-ла

по-све-ћен је Ко-на-ну, не-у-стра-ши-вом вар-ва-ри-ну и рат-ни-ку, за ко-га се сма-тра да је пред-ста-вљао пи-шчев ал-тер его, то јест ње-го-ву иде-а-ли-зо-ва-ну, же-ље-ну про-јек-ци-ју.

Ха-у-ар-дов Ко-нан је опи-сан као осо-ба ди-вов-ског ра-ста, нат-чо-ве-чан-ске сна-ге и из-у-зет-не рат-нич-ке ве-шти-не; он је, кроз ауто-ро-ве при-че, при-ка-зан као вој-ник, гла-ди-ја-тор, ло-пов, пла-ће-ник, гу-сар, пу-сто-лов и љу-бав-ник, да би га, на кра-ју Ха-у-ар-до-вог опу-са, ње-го-ва лу-та-ња до-ве-ла до Акви-ло-ни-је, у ко-јој по-ста-је краљ, та-ко што по-сто-је-ћег не-пра-вич-ног су-ве-ре-на за-да-ви на сте-пе-ни-ца-ма ње-го-ве па-ла-те и пре-у-зме му пре-сто. Ста-ра-ју-ћи Ко-на-нов лик, ши-ро-ко обра-зо-ва-ни и на-чи-та-ни Ха-у-ард се по-слу-жио ра-зно-вр-сним узо-ри-ма, од ан-гло-сак-сон-ског про-то-хе-ро-ја Бе-о-вул-фа и Си-гур-да из нор-диј-ске ми-то-ло-ги-је, пре-ко ан-тич-ких по-лу-бо-жан-ских ју-на-ка Ахи-ла и Хер-ку-ла, до ствар-них исто-риј-ских лич-но-сти, као што су Ати-ла Бич Бо-жи-ји и Џин-гис Кан.

ПРИ-ВЛАЧ-НОСТ ПРИ-ВИД-НОГ АН-ТИ-ХЕ-РО-ЈА

Прем-да је, у осно-ви, пред-ста-вљен као пле-ме-нит, пра-ве-дан и вр-ли ју-нак, Ко-нан по-се-ду-је и не-ке од ка-рак-те-ри-сти-ка ан-ти-хе-ро-ја, јер се у од-ре-ђе-ним тре-ну-ци-ма по-на-ша ба-ха-то, има из-ли-ве по-гре-шно усме-ре-ног бе-са и срц-бе и че-сто ек-ста-тич-ки ужи-ва у не-ми-ло-срд-ном про-ли-ва-њу не-при-ја-тељ-ске кр-ви, а ни скло-ност ка по-ро-ци-ма, у ви-ду ла-ких же-на, пи-ћа и коц-ке, та-ко-ђе му ни-је стра-на, што га са-мо чи-ни још жи-вот-ни-јим и тро-ди-мен-зи-о-нал-ни-јим, ја-сно га из-два-ја-ју-ћи из го-ми-ле сте-ре-о-тип-них, сте-рил-них су-пер-хе-ро-ја ко-ји, осим ап-стракт-ног ал-тру-и-зма и прав-до-љу-би-во-сти, не по-се-ду-ју ни-јед-ну дру-гу пре-по-зна-тљи-ву људ-ску осо-би-ну.

Исто та-ко, ва-ља на-гла-си-ти да Ко-на-на не тре-ба до-жи-вља-ва-ти ис-кљу-чи-во као ма-ло-ум-ног сна-га-то-ра и си-ле-ци-ју – што је ве-о-ма ра-ши-ре-на за-блу-да за ко-ју је углав-ном за-слу-жна глу-мач-ка ли-ми-ти-ра-ност Ар-нол-да Швар-це-не-ге-ра, ко-ји је ту-ма-чио Ко-на-на на фил-му – јер му је Ха-у-ард у сво-јим при-ча-ма до-де-лио број-не па-са-же суп-тил-не ин-тро-спек-ци-је, као и сет-на, ме-лан-хо-лич-на раз-ми-шља-ња. До-ду-ше, ја-сно је да је Ко-нан пре-те-жно чо-век ак-ци-је, а не кон-тем-пла-ци-је, а ње-го-ва ди-вља, ин-стинк-тив-на при-ро-да че-сто му над-ја-ча опре-зни ра-зум. Он сам у јед-ном од-лом-ку ка-же: „Не-ка му-дра-ци, све-ште-ни-ци и фи-ло-зо-фи раз-би-ја-ју гла-ву око пи-та-ња ствар-но-сти и илу-зи-је. Ја знам са-мо ово: ако је жи-вот илу-зи-ја, он-да сам и ја исто та-ко илу-зи-ја. Са-мим тим, та илу-зи-ја је ствар-на за ме-не. У ме-ни го-ри жи-вот, ја во-лим, ја пу-ту-јем, ја кр-ва-рим, ја уби-јам... и ја сам ти-ме за-до-во-љан.”

Осим Ха-у-ар-до-вих но-ве-ла и стри-по-ва, за Ко-на-но-ву по-пу-лар-ност и гло-бал-ну пре-по-зна-тљи-вост ве-ли-ке за-слу-ге има-ју и ле-ген-дар-ни сли-ка-ри и илу-стра-то-ри као што су Френк Фра-зе-та и Бо-рис Ва-ле-хо, на чи-јим је сти-ли-зо-ва-ним, ба-рок-ним цр-те-жи-ма Ко-нан при-ка-зан у рат-нич-ким по-за-ма, ве-ћи од жи-во-та и хе-рој-ски рав-но-ду-шан спрам окол-них при-зо-ра по-ко-ља и смр-ти. Ипак, вр-ху-нац по-пу-лар-но-сти овај мит-ски вар-ва-рин до-жи-вља-ва на-кон што што се чу-ве-ни ита-ли-јан-ски про-ду-цент Ди-но Де Ла-у-рен-тис од-лу-чио да уло-жи ве-ли-ки но-вац и пре-се-ли Ко-на-но-ве аван-ту-ре на би-о-скоп-ско плат-но.

За ре-ди-те-ља је иза-бран кон-тро-верз-ни Џон Ми-ли-јус, а уло-га Ко-на-на до-де-ље-на је про-сла-вље-ном аустриј-ском бо-ди-бил-де-ру Ар-нол-ду Швар-це-не-ге-ру, ко-ји се за ту ро-лу не-ко-ли-ко го-ди-на спре-мао, уче-ћи ен-гле-ски је-зик и ве-жба-ју-ћи бо-ри-лач-ке ве-шти-не, у на-ди да ће му филм би-ти од-скоч-на да-ска за ве-ли-ку шо-у-би-знис ка-ри-је-ру, што се ка-сни-је и до-го-ди-ло. Обо-ји-ца су се по-ка-за-ла као иде-ал-ни из-бо-ри. Иако је нео-п-ход-но ис-та-ћи да је са-да-шњи гу-вер-нер Ка-ли-фор-ни-је од-лич-но оба-вио по-ве-ре-ни по-сао, пре све-га за-хва-љу-ју-ћи им-пре-сив-ној фи-зич-кој по-ја-ви и спе-ци-фич-ном глу-мач-ком ми-ни-ма-ли-зму, као и да је да-нас го-то-во не-мо-гу-ће за-ми-сли-ти тај филм са не-ким дру-гим глум-цем у глав-ној уло-зи, кључ успе-ха це-лог про-јек-та, ипак, ле-жи у ге-ни-јал-но-сти, на-дах-ну-ћу и ли-дер-ским спо-соб-но-сти-ма ки-не-ма-то-граф-ског ге-не-ра-ла Ми-ли-ју-са.

Овај хо-ли-вуд-ски од-мет-ник и про-нон-си-ра-ни де-сни-чар, аутор сце-на-ри-ја за култ-не фил-мо-ве као што су *Апо-ка-лип-са да-нас* и *Пр-ља-ви Ха-ри*, од са-мо-га стар-та ис-прав-но је пер-ци-пи-рао Ха-у-ар-до-ву по-е-ти-ку и пре-по-знао ње-ну есен-ци-ју, не ли-бе-ћи се да је у од-ре-ђе-ним сег-мен-ти-ма из-ме-ни и на-до-гра-ди, ка-ко би она има-ла што ја-чи ефе-кат на плат-ну. Ра-де-ћи по сце-на-ри-ју Оли-ве-ра Сто-у-на и соп-стве-ним до-пу-на-ма и из-ме-на-ма, Ми-ли-јус је у ве-ли-кој ме-ри

из-ба-цио фан-та-стич-не еле-мен-те из при-че, сме-шта-ју-ћи рад-њу у је-дан ква-зи-и-сто-риј-ски кон-текст, у ко-ме су сва-ка лич-ност, сва-ка ло-ка-ци-ја, сва-ки ко-стим и сва-ко оруж-је од-јек не-че-га што је у исто-ри-ји ствар-но по-сто-ја-ло.

КАД НИ-ЧЕ НИ-ЈЕ ПЛА-КАО

Ми-ли-ју-сов *Ко-нан Вар-ва-рин* (1982) уз-бу-дљив је амал-гам у ко-јем су ори-ги-нал-ној Ха-у-ар-до-вој ви-зи-ји при-до-да-ти Ми-ли-ју-сов ме-ди-е-ва-ли-стич-ки фе-тиш, ње-го-во ин-те-ре-со-ва-ње за нор-диј-ску ми-то-ло-ги-ју и фа-сци-на-ци-ја са-му-рај-ским бу-ши-до ко-дек-сом ча-сти, са-мо-ди-сци-пли-не и оче-ли-че-не во-ље. Та-ко-ђе, Ми-ли-јус је у Ко-на-ну пре-по-знао ема-на-ци-ју ни-че-ов-ског *über-men-scha*, а то по-ре-ђе-ње под-ву-као је та-ко што је увод-ну шпи-цу фил-ма по-чео мак-си-мом из *Су-мра-ка идо-ла* ко-ја про-гла-ша-ва да „*све оно што нас не уби-је са-мо ће нас оја-ча-ти*”. Ти-ме је Ко-на-но-вом ка-рак-тер-ном лу-ку и на-ра-тив-ној пу-та-њи при-че дао пот-пор-ни фи-ло-зоф-ски кре-до, а сва-кој ре-че-ни-ци у фил-му при-до-дао сло-је-ве и сло-је-ве под-тек-ста ко-ји ни-је баш сви-ма био по во-љи.

Не-пра-вед-но би би-ло не по-ме-ну-ти и огром-не за-слу-ге ко-је за успех фил-ма има ком-по-зи-тор Ба-зил По-ле-до-у-рис, на-ро-чи-то с об-зи-ром на то да ли-ко-ви из-го-ва-ра-ју углав-ном ла-кон-ске ре-пли-ке и да филм ко-му-ни-ци-ра са гле-да-о-цем пре-вас-ход-но пу-тем су-ге-стив-них сли-ка и те-мат-ске му-зи-ке. Упра-во због то-га По-ле-до-у-ри-со-ва му-зи-ка има спе-ци-фич-ну уло-гу пре-но-си-о-ца ком-плек-сних и не-из-ре-че-них емо-ци-ја, а ње-на опе-рет-ска, гран-ди-о-зна экс-пре-сив-ност го-то-во да би се мо-гла свр-ста-ти уз де-ла Ваг-не-ра, Про-ко-фје-ва или Ор-фа.

Ка-ко се мо-гло и оче-ки-ва-ти, ка-да се по-ја-ви-ла у би-о-ско-пи-ма, Ми-ли-ју-со-ва те-сто-сте-рон-ска, бес-ком-про-ми-сно хе-рој-ска вер-зи-ја *Ко-на-на Вар-ва-ри-на*, у ко-јој до-ми-ни-ра есте-ти-ка и ети-ка оштрог че-ли-ка, не-по-ко-ле-бљи-ве во-ље и чвр-стих ми-ши-ћа, про-пи-сно је уз-не-ми-ри-ла омли-та-ве-лу, ма-ло-крв-ну и ма-ло-ду-шну гра-ђан-ску Аме-ри-ку, без-на-де-жно уљуљ-ка-ну у ком-фо-ру и кон-фор-ми-зму.

Ли-бе-рал-ни ме-ди-ји остр-ви-ли су се на ауто-ре фил-ма. Док је кри-ти-чар

Њу-јорк Тај-мса

Ко-на-на опи-сао као „

Ра-то-ве Зве-зда

ко-је је сни-мио пси-хо-па-та”, но-ви-нар

Ва-шинг-тон По-ста

иро-нич-но је за-кљу-чио је да је „Ми-ли-ју-су по-шло за ру-ком да сни-ми филм ко-ји би био ве-о-ма це-њен и гле-дан у на-ци-стич-кој Не-мач-кој”. Упр-кос не-га-тив-ној

кам-па-њи и про-те-сти-ма,

Ко-нан Вар-ва-рин

је ме-се-ци-ма пу-нио би-о-скоп-ске дво-ра-не и бла-гај-не, те су убр-зо об-ја-вље-ни пла-но-ви за на-ста-вак, по-но-во са Швар-це-не-ге-ром у уло-зи Ко-на-на, али овог пу-та без Ми-ли-ју-са за кор-ми-лом, ко-га су про-ду-цен-ти пре-ско-чи-ли из стра-ха од да-ље ра-ди-ка-ли-за-ци-је ње-го-вих ста-во-ва и есте-ти-ке. Ствар је та-да из-гу-би-ла на сми-слу, што је кон-фек-циј-ски, без-ду-шни и мла-ки дру-ги део филм-ске са-ге о Ко-на-ну и по-ка-зао.

КО-НАН ЈЕ БИО СР-БИН

За раз-ли-ку од по-ли-тич-ки ко-рект-ног ме-диј-ског еста-бли-шмен-та Аме-ри-ке и ве-ли-ког де-ла Евро-пе, Ср-би као да ни-су има-ли про-бле-ма да при-хва-те Ко-на-но-ве кон-тро-верз-не вред-но-сти и по-ступ-ке. Мо-жда то има ве-зе и са ти-ме што Ха-у-ар-до-ви опи-си Ко-на-но-вих су-на-род-ни-ка Си-ме-ри-ја-на-ца (келт-ског

по-ре-кла, цр-не ко-се, све-тле очи, ста-си-ти) ите-ка-ко под-се-ћа-ју на опи-се из-вор-них пра-Ср-ба, али пре све-га би се та бли-скост мо-гла при-пи-са-ти чи-ње-ни-ци да Ко-на-но-ва жи-вот-на фи-ло-зо-фи-ја са-вр-ше-но ко-ре-спон-ди-ра са не-ким бит-ним цр-та-ма срп-ског на-ци-о-нал-ног ка-рак-те-ра и исто-риј-ским ис-ку-ством. Ако се из-у-зму ма-гич-ни еле-мен-ти по-пут чу-до-ви-шта, ве-шти-ца и ча-роб-ња-ка, Ко-нан је, на сим-бо-лич-ком ни-воу, пре све-га па-ра-диг-ма сло-бод-ног и не-за-ви-сног чо-ве-ка. Он лу-та ши-ро-ким про-стран-стви-ма, ве-чи-то рас-тр-зан из-ме-ђу ди-вљи-не и ци-ви-ли-за-ци-је, ра-ту-је са мно-ги-ма и про-тив мно-гих, че-сто ме-ња стра-не, не тр-пи ни-ка-кве го-спо-да-ре, оста-ју-ћи ве-ран ис-кљу-чи-во сво-јим рет-ким, нај-бли-жим при-ја-те-љи-ма и соп-стве-ном ко-дек-су ча-сти.

Ср-би, ко-ји су та-ко-ђе мо-ра-ли че-сто да ра-ту-ју за сво-ју сло-бо-ду и ко-ји су све-сни ње-не вред-но-сти и це-не ко-ју она под-ра-зу-ме-ва, ла-ко се пре-по-зна-ју у Ко-на-но-вим кр-ва-вим аван-ту-ра-ма, пре-пу-ним на-си-ља и опа-сно-сти. У том сми-слу па-ра-ле-ле са нај-ве-ћим срп-ским фол-клор-ним ју-на-ком Мар-ком Кра-ље-ви-ћем спон-та-но се на-ме-ћу. И за-и-ста слич-но-сти су фра-пант-не, као да су оба го-ро-ста-са по-ни-кла из исте ар-хе-тип-ске ју-нач-ке ма-те-ри-це. Осим из-у-зет-не фи-зич-ке сна-ге, хра-бро-сти и рат-нич-ке ве-шти-не, и Мар-ка и Ко-на-на ка-рак-те-ри-ше пре-ка на-рав, из-ра-жен ин-дви-ду-а-ли-зам, из-ве-стан егзибиционизам и те-а-трал-ност у чи-ње-њу ју-нач-ких де-ла, хе-до-ни-стич-ке скло-но-сти, по-тре-ба да се те-ра инат ја-чи-ма и да се уда-ра гла-вом у зид, али и им-пулс да се увек за-шти-те сла-би и уне-сре-ће-ни.

Као што је Кра-ље-вић Мар-ко хле-бом на-хра-нио и у сви-лу обу-као си-ро-ти-њу ко-ју је Бег Ко-ста-дин оте-рао из свог дво-ра, исто та-ко је и Ко-нан у јед-ној од Ха-у-ар-до-вих но-ве-ла са со-бом у па-ла-ту увео јед-ног обо-га-ље-ног про-сја-ка ко-га је пред-ста-вио као ве-ли-ко-до-стој-ни-ка ка-ко би уобра-же-ног прин-ца на-у-чио лек-ци-ју. На-рав-но, ту је и мо-тив осве-те оче-вим оруж-јем. Као што Мар-ко оче-вом са-бљом од-се-ца гла-ву Тур-чи-ну ко-ји је об-ма-нуо и по-гу-био ње-го-вог ра-ње-ног оца, исто та-ко и Ко-нан у за-вр-шним ка-дро-ви-ма Ми-ли-ју-со-вог фил-ма по-ро-дич-ним ма-чем ски-да гла-ву злом Тал-си Ду-му, ко-ји је ма-са-кри-рао чи-та-во ње-го-во се-ло и по-био му чи-та-ву по-ро-ди-цу.

Ипак, нај-не-ве-ро-ват-ни-ја је по-ду-дар-ност са до-га-ђа-ји-ма опи-са-ним у на-род-ној пе-сми *Мар-ко Кра-ље-вић* и *Му-са Ке-се-ли-ја*, ка-да је по-ја-ва ви-ле на тре-ну-так збу-ни-ла Му-су и про-у-зро-ко-ва-ла да Мар-ко по-гу-би „од се-бе бо-ље-га”, јер се на го-то-во иден-ти-чан на-чин у јед-ном де-лу Ми-ли-ју-со-вог фил-ма по-ја-вљу-је Ко-на-но-ва ве-ли-ка љу-бав и ан-ђео за-штит-ник Ва-ле-ри-ја, ко-ја уста-је из мр-твих и бље-ском све-тло-сти за-сле-пљу-је Ко-на-но-вог над-моћ-ног про-тив-ни-ка, омо-гу-ћа-ва-ју-ћи свом дра-гом да се пре-са-бе-ре и за-да фа-тал-ни уда-рац. Ова-квих слич-но-сти има још до-ста. Тре-ба на-по-ме-ну-ти и да ова ве-за на-ше на-род-не

по-е-зи-је и еп-ске фан-та-сти-ке по-сто-ји и у ро-ма-ну ре-но-ми-ра-ног до-ма-ћег ауто-ра хо-ро-ра и SF-а Бо-ба-на Кне-же-ви-ћа Цр-ни Цвет (1993)

, у ко-ме је аутор ве-што и вр-ло глат-ко тран-спо-но-вао Мар-ка Кра-ље-ви-ћа у ко-на-нов-ски свет жан-ров-ске фан-та-сти-ке.

Упра-во због та-ких очи-глед-них и при-род-них ве-за, не-ма ни-ка-кве сум-ње да ће још мно-ге ге-не-ра-ци-је ко-је до-ла-зе цр-пе-ти ин-спи-ра-ци-ју из стри-по-ва о Ко-на-ну, Ха-у-ар-до-ве палп про-зе и Ми-ли-ју-со-вог моћ-ног фил-ма, са-ња-ју-ћи да, ма-кар на тре-ну-так, бу-ду као Ко-нан. Јер би-ти Ко-нан зна-чи би-ти му-же-ван, чврст и ви-та-лан. Би-ти Ко-нан зна-чи осе-ћа-ти се као вар-ва-рин у од-но-су на са-вре-ме-ну ци-ви-ли-за-ци-ју на умо-ру, ко-ја је не-по-врат-но за-стра-ни-ла и де-ге-не-ри-са-ла се. Би-ти Ко-нан зна-чи би-ти хра-бар, не-пот-ку-пљив и не-по-ко-рив. Би-ти Ко-нан зна-чи по-сту-па-ти ви-те-шки, до-сто-јан-стве-но и ча-сно, то зна-чи шти-ти-ти сла-би-је а уда-ра-ти ис-кљу-чи-во на сил-не и моћ-ни-је од се-бе. Би-ти Ко-нан, пре све-га и из-над све-га, зна-чи би-ти истин-ски сло-бо-дан. <

(Јул-август 2006)